

A lap neve:

LAPKIADÓ VÁLLALAT

Szerző: ..... Gépiro: .....
Rovat: ..... Oldal: .....
Javította: ..... A leadás ideje: .....

1. sor

Dr. Hirschler Imre... és az Autó

Azt kutatom, mutatkoztam be a közismert ^{nőgyógyász} orvos profesz-
szornak, a Szülőszoba, tessék belépni, A nők védelmében és
egyéb népszerű könyvek, számtalan tudományos publikáció szer-
zőjének, aki 1932-től a mai napig részt vett a munkás, majd
az ellenállási mozgalomban, hogy milyen szerepet töltött
be az Ön életében az autó. Ebből majd bizonyára sok érde-
kesség is kiderül.

Amíg nem volt jól menő pacienturám, szoba sem jöhe-
tett az autóvétele. Ez bizony elég későn, csak 1937-ben kö-
vetkezett be. Előzőleg egy kölcsön Topolinóval vizsgáztam
le. Amikor már értettem valamit az autóhoz, mert akkor enél-
kül még nem lehetett autózni, vásároltam egy Steyr 100-ast.

Első autóját a közlekedés megkönnyítése céljából vásá-
rolta, vagy érdekelte, mint technikai alkotás, vagy, aho-
gyan ma nevezzük, státuszsimbólumként?

Nem emlékszem, hogy mi volt a döntő a vásárlásnál,
de hamarosan több szempontból is megkedveltem. Az autóhoz
ebben az időben nagyon vonzódtak a nők, és én szívesen vit-
tem őket. Persze nem a pácienseimet, mint nőgyógyász, hanem
privátként, mint férfi. Ez természetesen merőben más kapcsó-
lat volt, mint az orvos és a beteg közötti, de én nem küz-
döttem a vonzalom ellen. Ellentétben a nagyon vallásos pro-
fesszorommal, Kis Ferencsel, aki természettudományos ismere-
tei ellenére mélyen vallásos, istenhívő ember volt. Számom-

26. sor

A lap neve:

LAPKIADÓ VÁLLALAT

Gépiró:

Szerző:

Rovat:

Oldal: 2.

Javította:

A leadás ideje:

1. sor

ra már akkor teljesen érthetetlen ^{nek tűnt,} ~~volt, és ma is az,~~ ha egy kiváló képességű anatómus nem az ateizmus alapján állt. Mintha Ön, aki jól ismeri az autó szerkezetét, abban hinne, hogy az autót transzcendens erők alkotnák és mozgatnák.

A professzor egy alkalommal, előadás közben kitért a privát életére. Bizalmasan elmondotta, hogy nemrégiben meg nősült, és annak ellenére, hogy már 42 éves, szüzen ment az oltár elé. Sikerült megőrizni ~~az~~ érintetlenségét a menyasszonya számára, pedig háromszor kísértette meg az ördög, de mindannyiszor legyőzte. Miközben diadalmasan nézett szét közöttünk, én bűnbánóan megjegyeztem:

- Mi manapság már sokkal nehezebb helyzetben vagyunk, mint a professzor ur annak idején. Én például tegnap délután, amint végigsétáltam a csirke korzón a klinikák előtt, egymást követően kísértett meg az ördög, a legszebb hölgyek képében. Nem csoda tehát, ha a tizennegyediknél elbuktam. A tizenharmadiknál is már csak a szerencsétlen szám tartott vissza, pedig az volt a szebb.

Az autóktól ismét a nőkhöz kerültünk vissza. Igaz, ez mindkettő lényeges része életünknek. Milyen érdekes, persze, autóval kapcsolatos történetet tudna elmondani olvasóinknak?

Még be sem fejeztem a kérdésemet, az egyébként is vidám, ~~de~~ nem szórakozott professzor ~~nevetni~~ kezdett.

Elnézést, hogy a saját gondolatomon nevetek, de megint egy olyan történet jutott eszembe, amiben szintén szerepel egy nő. Nem is akármilyen. Gyönyörű színésznőről lesz szó,

26. sor

A lap neve:

LAPKIADÓ VÁLLALAT

Szerző: ..... Gépiró: .....
Rovat: ..... Oldal: ..... 3. ....
Javította: ..... A leadás ideje: .....

1. sor

aki a barátom felesége volt. Ebben a tekintetben ^{visszont} szigorúan betartom a tiz parancsolatot, amely tiltja, hogy kívánjam a feleségem, hát még a jó barátom feleségét, akárhogy kísértene az ördög. A szamarát, azaz a kocsiját azonban kívántam, és kölcsön is adta az Amilcar gyártmányú két üléses sportautóját. A kocsi azért kellett, mert a saját autót javításba adtam. Egyébként is kíváncsi voltam, hogy mit tud a kis torpedó alakú versenyautó. Az Amilcar és a Bugatti szériában gyártott ez időtájt versenyautókat. A kocsi jellemzőes hűtője alatt kis kurbli fityegett. A versenyekre nem vittek akkumulátort, ezzel indították. Ilyen beállítással kaptam meg.

Első utamra mentem a kis piros kocsival, és barátomnak az volt a kérése, hogy vigyem el a feleségét a Váci utcába, mielőtt végleg átadná nekem az autót. Valahogy elügyetlenkedtem a Calvin térre való káfordulást, és leállt a motor. Sehogyan sem akart beindulni a kurblizástól. Anynyit már tudtam, hogy ha lenyomják a kuplungot, akkor könnyebben indithatók a motorok. Beültettem tehát a hölgyet a vezetőülésbe, és elmagyaráztam, mit csináljon. A hölgy egyébként nem tudott vezetni. Kicsit magasabbra állítottam a kézi gázt, és hozzáfogtam a kurblizáshoz. Mint kiderült, a sebességváltó valahogyan az egyesbe került, miközben a nő átcsuszott a vezetőülésbe. A motor egy rántásra beindult. A hölgy azt hitte, hogy már teljesítette feladatát, és felengedte a kuplungot. Az autó a jókora kézi gáztól elindult.

26. sor

A lap neve:

LAPKIADÓ VÁLLALAT

Szerző: ..... Gépiró: .....
Rovat: ..... Oldal: ....4.
Javította: ..... A leadás ideje: .....

1. sor

Volt annyi lélekjelenlétem, hogy felugrottam a sárvédőre.

Ma is látom a nő arcát, s főleg a kezeit, amint a szélvédőbe kapaszkodott, mert az ide-oda mozgó kormánykere-
mem meste rékhez nyulni. Az Amilcar pedig elindult a dobogón álló rendőr felé. A rendőr a kiabálásomra - látva a cikkcakkban felé tartó autót - leugrott a dobogójáról. Éppen idejében, mert az Amilcar maga előtt tolva a dobogót, meg sem állt addig, míg egy ott álló Magomobil taxi trepnije /felhágója/ le nem fékezte.

Másnap szalagbetűs címmel közölték az ujságok az esetet "Egy autós ámokfutása a Calvin téren" címmel. Engemet az enyhítő körülmények figyelembevételével, hogy lélekjelenlétemmel megmentettem egy rendőr életét, a legalacsonyabb, tíz pengős birsággal sújtottak.

Manapság mindenütt téma a visszaemlékezés. Mi követte a Steyr 100-at és hogyan alakult a kapcsolata az autóval a háboru alatt.

A Steyrt behívták katonának, és soha többé nem láttam viszont. Az autóval való kapcsolatomról pedig azt vallom, - bár a mi lett volna, történelmietlen feltételezés -, hogy ha nem lett volna autóm, pontosabban, ha én nem vagyok autós, nem hiszem, hogy megéltem volna a felszabadulást. Az történt ugyanis, hogy olyan önként jelentkezőket kerestek a Szent István parki svéd védett házakba, akik tudnak autót vezetni.

- S hogy került Ön a svédek által védett házba?

- Mint utólag kiderült, ezek a házak egyáltalán nem

26. sor

A lap neve:

LAPKIADÓ VÁLLALAT

Gépiró: .....
Szerző: ..... Rovat: ..... Oldal: 5.
Javitotta: ..... A leadás ideje: .....

1. sor

voltak védettek, jobban jártak, akik a gettóba kerültek. Persze ezt akkor még nem lehetett tudni. Egyébként úgy kerültem oda, hogy már be voltunk vagonirozva, ^{mert} ~~hogy~~ mint munkaszolgálatost a frontra ^{fel kellett} ~~visznie~~ indulás előtt megjelent ez a svéd Wallenberg, csendőr parancsnokkal, és megkérdezték, kinek van svéd menlevele. Én tudtam, hogy a bátyámnak volt ilyen, de ő már megszökött, és illegalitásban volt. Bementam a Hirschler József nevet. Amikor megtalálták a listán, elvittek a svéd védett házba. Innen kerültem, mint sofőr, a Tas vezér uti légo központ mentőállomására.

- Milyen autókkal járt, és hogy tetszett a mentőautó sofőrködés?

- Legemlékezetesebb számomra a nagy Horch mentőkoscsi volt. Ebben az akkori időknek megfelelő legmodernebb felszerelés volt, kisebb műtéteket is el lehetett végezni benne. Ford és Magosix autóink voltak még. A mentőszolgálatban nagyon megszerettem az autót. Különösen a Horch kocsi vezetésénél éreztem a sebesség örömét, a sziréna által biztosított szabad utat, mely különös zenei kíséretet adott az életért való rohanásnak. Ilyenkor számtalanszor elgondolkodtam azon, hogy mi azért rohanunk, hogy megmentjük azoknak az életét, akiket szándékosan akartak megölni. A mentőszolgálatban volt módom röplapokat ragasztani és agitációt folytatni a háboru, a németek ellen.

- Milyen élménye fűződik a mentőszolgálathoz?

26. sor

A lap neve:

LAPKIADÓ VÁLLALAT

Gépiró: .....

Szerző: ..... Rovat: ..... Oldal: .....6.....

Javította: ..... A leadás ideje: .....

1. sor

Talán az volt a legérdekesebb, amikor egy szülő nőt vittem a kórházba. Már a mentőkocsiba helyezéskor láttam, hogy farfekvéses, komplikált szülés lesz. A kórházba szállítás az éjszakai órákban történt, orvos nem volt a kórházban, be kellett hívni egyet, közben azonban megindult a szülés. A kórházi személyzet nagy ámulatára én, a sofőr hozzáfogtam a szülés levezetéséhez. Ez kitűnően sikerült. Amikor valahogyan megtudták, hogy ki vagyok, elvesztettem érdekességemet. Ez nem zavart, az viszont igen, hogy ez veszélyessé vált számomra.

26. sor

A lap neve:

LAPKIADÓ VÁLLALAT

Gépiró: .....

Szerző: .....

Rovat: .....

Oldal: 7

Javította: .....

A leadás ideje: .....

1. sor

Megfordítva is keltettem csodálkozást. Például a már említett Kiss Ferenc professzor ~~akkor~~ képedt el, amikor meglátott behajtani a kórházba mentőautóval. Nem tudta megérteni azt a képtelenséget, hogy engemet sofőrként vesznek igénybe, amikor emberek halnak meg orvoshiány miatt.

Hasonló szituáció volt, amikor a kocsiból kiszállva, mint ápoló, mert arra még jó voltam, betoltam a beteget a kórháznak arra az osztályára, ahol előzőleg főorvosként dolgoztam. A felismerés veszéllyel is járt. Mindenki méltatlankódott és sajnálkozott mégis minden ment tovább a maga útján. Csak a vöröshadsereg fegyverei tudtak végetvetni a lényegében huszonöt évig tartó rémuralomnak.

--Ide kívánczik az a kérdés, hogy az Ön számára miként ért véget a háború?

- 1932-től, mióta bekapcsolódtam a munkámozgásba, mert úgy láttam, hogy orvos létemre ott találom meg a helyemet egy emberibb világért folyó harcban, vártam ezt a percet. Hogy mit éreztem, amikor véget ért a harmincas évektől egyre fokozódó terror, azt nem lehet kifejezni. A valóságban a felszabadulásomat ugyyszólván észre sem vettem, amint mentőautózás közben, német és magyar katonák helyett egyszer csak szovjet alakulatok közé kerültem. Viszont azóta sem felejtettem el ezt a "kis" változást. Ellentétben azokkal - főleg értelmiségiekkel - akik fogadkoztak, hogy ha felszabadulnak jöhet akár a kommunizmus is, csak az életük maradjon meg. Nem törekszenek vagyon gyűjtésre, ön-

26. sor

Szerző: ..... Gépiró: .....
Rovat: ..... Oldal: 8
Javította: ..... A leadás ideje: .....

1. sor

zetlenek lesznek . . .és még sorolhatnám. Aztán a felszabadulást ostromnak nevezték és folytatták ahol a Horthy-világ "konszolidált" időszakában abbahagyták .

Én minden megpróbáltatás ~~mellett~~ mellett a felszabadulás után hű maradtam fiatalkori eszméimhez az Ügyhöz és a mozgalomhoz.

- Sajnálom, hogy meg kell szakítanom , de irásom címe ~~épp~~ "Hirschler Imre és az autó , térjünk hát vissza az autókhoz. Milyen kocsijai voltak a felszabadulás után?

- Még a koalíciós időkben ~~vettem~~ vettem egy öreg Bianchit. Hogy hogyan azt már nem is tudom, hiszen akkor az autó az utcán hevert s én nagy hasznát vettem a felszabadulás előtt és a háború alatt szerzett autós tapasztalataimnak. ~~Az~~ Nem annyira a vezetési gyakorlatnak , mint inkább a javításban szerzett szaktudásomnak . Nem okozott gondot az alkatrészek cseréje , vagy például egy szelepcsiszolás. Bianchit követte a Hillman , Moszkvics majd az R10 és R 16 Renaultok. Ezeket az autókat is magam javítottam. Kifelejtettem a felsorolásból kedvenc autót a Wartburg kempinget , pedig azzal jártam be Európát és semmi bajom nem volt vele. Egyszerűek és jók a kétütemű motorok , kevés a hiba-lehetőség náluk. Kár, hogy kissé jobban szennyezik a környezetet, bár minden viszonylagos. Ha a több literes cirkálóknál nem törődnek azzal , hogy többször annyit fogyasztanak és szennyezik a környezetet , mint az egy literen aluliak, miért törnek pálcát , ha a kisember egyszerű és

26. sor

Szerző: ..... Gépiró: .....
 Kovat: ..... Oldal: 9
 Javította: ..... A leadás ideje: .....

1. sor

és olcsó autója e téren egy kicsit túllépi az ideális paramétereket.

Mi a véleménye a mai autózásról?

Az utóbbi időben sehová sem tudtam autómmal pontosan oda érni. Már mindenhol szégyeltem magam, mert állandóan elkéstem. Egy alkalommal a bádogcsordában vánszorogva megfigyeltem, hogy egy sétáló gyalogos pár megelőzött a Rákóczi uton és be ment abba a házba ahol nekem is dolgom volt. Ekkor arra gondoltam mire én még az autót is le fogom valahol parkolni, ismét elkések. Végül az autó -elég későn-, de rávezetett arra, hogy lábaim is vannak. No meg ~~kém~~, hogy tömegközlekedési eszközökön is lehet utazni. Az utóbbi időben csak Nyugaton gyakoroltam ezt. Most rájöttem, hogy a mi közlekedésünk jobb mint a nyugati és "valamivel" olcsóbb.

- Miközben beszélgettünk számtalanszor hívták önt telefonon. Ön idősebb tőlem és, amint válaszaiból kivettem ~~ak~~ még aktívabb is. Ez megnyugtató számomra. Részben azért, ~~h~~ hogy még előttem áll néhány aktív esztendő, és afelől is megnyugtató, hogy nem azok élnek helyesen, akik nyugdíjas éveiket kizárólag pihenéssel töltik. A mozgalmi és autós kérdések után, mint orvosprofesszornak mi a véleménye az előzőekről?

-A munka, az aktív tevékenység emelte ki az embert az állatvilágból. Orvosilag bizonyítható, hogy jelentős szerepe van az előzőeknek az egészség megőrzésében és az

26. sor

Gépiró: .....

Szerző: .....

Rovat: .....

Oldal: 10

Javította: .....

A leadás ideje: .....

1. sor

meghosszabbításában is . Ugyis mondhatnám , s ez minden je-
lenségre vonatkozik, hogy az aktivitás , a tevékenység, az
élet, a passzivitás, a tespedés a halál.

- A telefonálásból arra következtetek , hogy nemrégén
tért haza kórházi kivizsgálásából .

- Igen , és folytatom az előző gondolatmenetet, mert
az aktivitás, a munka sem tehet csodát. A szervezet is el-
használódik és érhetik kisebb-nagyobb sérülések. E mellett
ajánkatos is a diagnosztikai ellenőrzés. Megkérdezheti erre
vonatkozólag, hogy mit találtak nálam. Lehet, hogy önmagam
vigasztalására vagy a humor kedvéért - amik szintén lénye-
ges eleme az életnek és jótékonyan hat, - de ide kívánózik
egy Huxley idézet. "Az orvostudomány ma már olyan fejlet,
annyiféle betegségről és elváltozásról tudunk , hogy nincs en
egészséges ember." Ennek alapján én is megállapítottam , hogy
olyan a kórom , mint a korom. Ezt a kellemetlen igazságot
szeretném
~~amikor történelmileg nézve, fordítottan látni az~~
~~szélesség a kor és kór között! Amikor~~
~~amikor, vagy inkább~~ Hogy mennél inkább öregszik a vi-
lág annál jobb lesz a szervezete.

A világ megismerésére alkalmazva Huxley-t ~~amikor~~
-hogy sokféle betegséget ismerjük- arra is gondolhatunk,
~~hogy~~ miként az orvos tudományban, e téren szintén megfogjuk
találni a gyógymódokat is.

26. sor